

Parecon ve Hareketin İnşası

Michael Albert

29.09.2008

İçindekiler

Ekonomik Vizyon	3
Ekonomik Strateji	4

Ekonomide parecon istemek, hayatın diğer alanlarında devrimci bir dönüşüm istemek ve bununla tutarlı bir adalet konusunda ısrarlı olmak anlamına geliyor. Sinizmin üstesinden gelmek, pratiğe rehberlik etmek, desteği derinleştirmek, ikiyüzlülüğü önlemek ve yolda öğrenmek için, karşılıklı uyumlu, ilham veren, geniş kabul gören bir vizyona ihtiyacımız var. Bu vizyon politik, hısmılık, kültürel ve ekonomik ilişkileri kapsamalı. Dahası, bu ortak vizyondan türetilmiş, kolektif olarak uygulamak isteyeceğimiz ortak bir stratejik perspektife ihtiyacımız var. Fakat toplumsal strateji bir yana, kısmen kararsız öneriler, kısmen iyimser düşünceler olsa da, solun bağlanacağı, geniş kabul gören bir toplum vizyonu yok.

Ekonomik Vizyon

Burada parecon tarzı görüşleri (toplumsal hayatın diğer yönlerini vurgulayan aynı derecede önemli görüşleri dışarıda bırakarak) ekonomi merkezinde özetleyerek inceliyoruz. Bu yüzden bakacağımız işlevler üretim, tüketim ve paylaşım. Önemsemediğim değerler, ihtiyaçların karşılanması ve imkanların geliştirilmesi artı dayanışma, çeşitlilik, adalet ve öz-yönetim ve bir yandan değerli varlıkların harcanmaması. Savunucuları gittikçe artan bu birleşime parecon deniyor ve kapitalizm sonrası ekonomi için ulaşılabilir bir vizyon ve yeni bir toplum için daha geniş bir vizyonun parçası iddiasında.

Bir ekonomide değerli bir üretim yapılmalı ve bunlar uygun şekilde paylaşılmalıdır, ama aynı zamanda düşmanlık yerine empati, homojenlik yerine çeşitlilik, sömürü yerine adalet, elit yönetim yerine öz-yönetim olmalıdır. Diğer bir deyişle sınıfsız olmak gerekir.

Parecon özel mülkiyeti reddeder çünkü özel mülkiyet birkaç kişinin neredeyse tüm üretken varlıklara sahip olup kontrol etmesine, dolayısıyla aşırı güçlü olmasına neden olur.

Parecon ayrıca çalışanların yaklaşık %20 sinin yetkili ve %80 inin yetkisiz olduğu şirket tarzı iş bölümünü de reddeder. Ve parecon ayrıca pazarı da reddeder çünkü pazarlar toplum vicdanını yok eder, anti-sosyalliği üretir, ekolojiye zarar verir, bireylerin diğerlerinin önüne geçme pahasına toplumsal kaygılardan bağımsız üretip ve tüketmesini sağlar. Dahası pazarlar inanılmaz sert eşitsizlikler yaratır, neredeyse evrensel yabancılaşmayı ve belki de en kötüsü, özel mülkiyetin yokluğunda bile sınıf ayrımını dayatır.

Katılımcı ekonomide kimse varlıklara sahip olduğu için daha fazla gelir ya da söz sahibi olmaz. Bilakis parecon'da insanlar, sahip oldukları için kar ya da fahiş ücretler, hatta ürettiklerine denk ücret elde etmek yerine yararlı çalıştıkları süre, yoğunluk ve koşullara göre gelir elde ederler.

Çalışmıyorsa ya da özel bakıma ihtiyacı varsa, geliri ve sağlık ihtiyaçları garantidir. Ama çalışabilenler için, tüketebileceği toplumsal ürün miktarı, toplumsal olarak değerli işlerde ne kadar süre, ne kadar yoğun ve ne kadar sert koşullarda çalıştığına bağlıdır.

Böylece mülkiyet ve çalışmanın karşılığını özetlediğimize göre, parecon'da girdiler ve çıktılar nasıl eşleşir? İnsanlar, kendi yönettikleri konseylerde ekonomik etkinlikler için öneriler geliştirirler. İşte ne yapmak istediğimizi ya da günlük hayatta ne tüketmek istediğimizi hem bireysel olarak hem de çalışma grupları ya da tüketicilerle birlikte belirleyip tercihlerimizi kaydedebiliriz. Bu tercihleri, birkaç tur kooperatif pazarlık sonucunda netleştirip kapsamlı bir gündemde birleştiririz. Üzerinde anlaşılan paylaşım konusunda herkes söz konusu kararlardan etkilendiği oranda etki sahibi olur. Tabii ki bu paylaşım sisteminin, bilgi akışını, tercihlere ve düzenlemelere dayalı fiyatların hesaplanmasını ve duyurulmasını içeren birçok detayı var, ama esas olarak her bir işçi ve tüketici, hem bireysel, hem gruplar halinde – kendi isteklerini ve durumlarını değerlendirerek üretim ve tüketimi önerir. Tabii ki ayrı ayrı öneriler, diğerleriyle birleştirilmeden hayata geçirilemez ve bu da katılımcı planlama dediğimiz bir dizi netleştirme turunda yapılır.

Bir üst ya da alt yoktur. Talimatlar, bazı insanların hazırladığı ve diğerlerinin itaat ettiği şeyler değildir. Süreci işleten şey rekabet değildir. İnsanların bütün istekleri, bütün teknik ve insani olanaklar artı bunları ekonomik planda birleştiren katılımcı bir süreç vardır. Sonuç olarak gidilerin ve çıktıların değerlendirildiği bir kümede bütün toplumsal ve ekolojik maliyetler ve faydalar dikkate alınır. Katılan

herkes aynı zamanda dayanışma, çeşitlilik ve öz-yönetim oluştururken birlikte, üretim ve paylaşım için bir gündem belirler.

Parecon'u tanımlayan özelliklerden biri de çalışma yerlerinin düzenidir. İlk olarak, öz-yönetim için çalışanların buluşacağı ve işlerini yürüteceği bir mekan gerekir. Burası işçi konseyidir ve öz-yönetimle çalışan karar verme yöntemleri kullanır. Ama bunun ötesinde, işin kendisini nasıl düzenleneceği sorunu var.

Kapitalizmde iş sahipleri, her biri ya sadece yetkili görevleri içeren ya da sadece yetkisiz görevleri içeren iş tanımları yaparlar. Bir kişi hademelik yapar. Başkası sekreterlik işlerini yapar. Bir başkası çalışanları yönetir. Başka bir kişi finansal politikayı belirler. Her işin hiyerarşik şemada bir yeri vardır ve çalışanların tepedeki yaklaşık %20 si ekonominin yetkili görevlerini kendilerinde toplarken aşağıdaki %80 sadece ezbere yapılan ve tekrarlanan işleri yaparlar. Tepedekiler daha çok nüfuzlu, bilgili ve güvenli olmanın keyfini yaşarken, bunun sonucunda alttakilere hükmeder. Alttakiler yetkisiz işleri nedeniyle ezici şekilde hakları gasp edilir, yıpratılır ve aşağılanır.

Buna tezat olarak, katılımcı yaklaşım ile işi düzenleyen işçiler konseyinde, her birimiz günlük iş hayatımızda toplamda yaklaşık eşit yetki sahibi olacak şekilde, her iş için birbirini tamamlayan, dengeli bir görev kümesi seçilir. Her bir kişi adil ve karşılaştırılabilir görevler alır — ya da dengeli iş kompleksi. Hepimiz aynı görevleri yapmayız, ya da uygun olmadığımız görevleri de yapmayız. Bunun yerine hepimiz yaptığı çeşitli görevler, bize toplamda eşit yetkiler sağlar. Amaç ve sonuçta olan şey, birkaç kişinin geri kalanlara hükmetmesi yerine herkesin öz-yönetimsel karar alma sürecine uygun katılımıdır.

Özetle kapitalist ekonomi ve katılımcı ekonomi arasındaki bütünsel fark, bir yanda özel mülkiyet, şirket hiyerarşisi, gelirin mülkiyet ve güç karşılığında olması ve pazarlar, diğer yanda konseyin öz yönetimi, dengeli iş kompleksleri, karşılığın gayret, fedakarlık ve ihtiyaca göre belirlenmesi ve katılımcı planlamanın olmasıdır. İspat için tabii ki daha fazla araştırma gerekirse de, bu fark akıl dışı, adaletsiz ve hiyerarşik ekonomi ile akılcı, adil ve özgürlükçü ekonomi arasındaki farktır. Sınıf ayrımı ile sınıfsızlık arasındaki farktır.

Fakat Parecon der ki, sosyalizm denilen şey tipik olarak özel mülkiyet dışında burada reddettiğimiz bütün özellikleri birleştirerek, işçileri değil koordinatör sınıf üyelerini yönetici statüsüne çıkartan bir sistem yaratır.. Kapitalizmi aşabilirsiniz ama sınıfsızlığı elde edemeyebilirsiniz.

Ekonomik Strateji

İnsanlar aktivistlere sadece ne istediklerini sormazlar. Peki bu yoldaki devasa engellere nasıl karşı koyacaksınız diye sorarlar. Bu haklı bir soru ve önümüzdeki stratejik yolu inandırıcı bir şekilde açıklamalıyız. Savunduğumuz vizyoner hedeflerin ve önerdiğimiz örgüt programlarının ve taktiklerinin nasıl birleştirilip ilerleyebileceğini, insanların bunları deneyimleriyle nasıl geliştirip genişletebileceğini göstermemiz gerekiyor. Fakat önümüzde sadece tek bir doğru yol yok ve en stratejik kararlar esnek olmalı, kesinlikle dışlayıcı ya da sekte olmamalı. Parecon vizyonuna sahip olmak, stratejik sezgilere bağlanmak demek değildir. Bazı örgütlenme düşüncelerini diğerlerinin üzerine çıkaracak olan sadece deneyimdir.

Yine de bence sınıfsız bir vizyondan hareket ederken ilk olarak ne için mücadele ettiğimize ve nasıl mücadele ettiğimize bakmalıyız. Örneğin daha iyi ücretler, daha iyi çalışma koşulları, daha çok aşamalı vergi, ekoloji konusunda yasalar ya da daha yüksek asgari ücret konusunda kazanımlar için. Ayrıca hayatın diğer alanlarında aynı derecede önemli kazanımlar elde etmek tabii ki kapitalizmi (ataerkilliği, ırkçılığı ve otoriterliği) aşmanın parçası olabilir. Ama böyle kazanımlar sadece kapitalizmin hastalıklarını kabul ederek onları iyileştirmeyi amaçlar.

Reformist ve devrimci yaklaşım arasındaki fark budur. Reformist yaklaşımda kazanımlar elde edilir ve iş biter. İyi iş çıkardık diye kutlarız ve eve gideriz.

Devrimci yaklaşımda ise, kazanımlar önemli ve değerlidir ama mücadele öyle yapılır ki, katılan herkes yeni bir ekonomi yolunda daha çok kazanım için hazırlanır. Fakat devrim, şiddet ya da ayaklanma ya da diğer başka basit bir şey değildir. Toplumsal hayatın merkezindeki bir ya da daha fazla alanda

tanımlanan toplumsal ilişkilerin ve bunlara ilişkin insan davranışlarının ve inançların dönüşümüdür. Devrim, bu değişikliklerin nasıl oluştuğundan bağımsızdır.

Daha yüksek ücret, daha iyi koşullar ya da diğer kazanımlar için mücadele edenler en azından kısmen, hak edenlerin yararlanması için yaparlar. Fakat bir devrimci aynı zamanda yeni bir toplumun değerlerini savunmak için ve o yeni toplum için arzu uyandıran ve imkan sağlayan bir zemin geliştirmek için mücadele eder. Devrimci reformları, reformist olmayan bir şekilde, altta yatan kurumları değiştirmek için ister.

Parecon tarzı bir davanın ikinci stratejik gerekliliği şudur: Birisi içtenlikle kapitalizme karşı mücadele verebilir, hatta kişisel olarak sınıfsızlığı isteyebilir ama eski şirket tarzı iş bölümünü ve veya pazarları ya da merkezi planlamayı kullanırsa bu seçimiyle, umduğunun tersine, yetkili işlerin hepsini alan koordinatörlerle yetkisiz işlere katlanan işçiler arasındaki sınıf ayrımını korur ve hatta güçlendirir.

Bu ekonomik sonuca ben koordinatörizm diyorum ama maalesef bu sonuç, sosyalizm ismini gasp etmiş. Böylece, değerli kazanımlar için mücadele bile, yeni kurumların inşası bile, koordinatörlere yol açacak şekilde yapılabilir, ya da katılıma yol açacak şekilde yapılabilir.

Bu yaşamsal fark, zafer ya da yenilgiyi getiren farktır. Sınıfsız olmak için, hareketlerin kapitalizmi reddetmekle kalmayıp öz-yönetim yapılarına, adil paylaşıma, dengeli iş komplekslerine ve katılımcı planlamaya doğru yönelmeleri gerekir.

Üçüncü bir pareconcu stratejik gereklilik hareketin yapısı ile ilgilidir. İlerici ve sol aktivistler haklı olarak, toplumdaki ırkçılığı ve cinsiyetçiliği yok etmek istiyorlar. Biz de kendi hareketimiz içindeki ırkçı ve cinsiyetçi hiyerarşiyi azaltmak ve yok etmek için direnmeliyiz. Çünkü aksi iki yüzölçüm olur ve insanların ümitlerini kırar ve bu baskıların cürümünü yükleniriz ve dahası hareketimiz kadınları ve koyu tenli insanları bünyesinde tutamaz, kendine çekemez, ve ırkçılık karşıtı, cinsiyetçilik karşıtı öncelikleri takip edemez. Hareketlerimizde ırk ve cinsiyetle ilgili yapılması gereken çok iş var ama sezgilerimiz var ve etkinliklerimiz genelde doğru yönde.

Bununla birlikte sol aktivistler toplumdaki ekonomik adaletsizlikleri ve sınıf hiyerarşisini bitirmekten yanadır. Ve bu amacın benzer bir ifadesinin daha olduğunu farketmeliyiz: Sabırla, sakince ve yapıcı bir şekilde hareketlerimizi yeniden yapılandırmalıyız ve böylece şirket tarzı iş bölümü ve karar alma ve pazar ücretlendirmesi kendini tekrarlamayacaktır. Eğer çalışan insanları etkileyebilmek onları hareketin içinde tutabilmek ve güçlendirebilmek ve sınıfsızlığa olan kararlılığımızı devam ettirmek istiyorsak; eğer ikiye bölünmemek, ilham verici olmak ve sınıfsal yabancılaşmalardan kaçınmak istiyorsak önceliğimiz bu olmalı.

Örneğin sol, birçok araştırma mekanizmasına, think tanklara (düşünce tankları), medya projelerine ve örgütlenme merkezlerine sahip. Prensip olarak bunların iç örgütlenmelerinde bizim değerlerimizi taşıması gerektiğini biliyoruz. Yine de su andaki yapılar bile ücretlendirmeyi sınıfçı normlara göre gerçekleştiriyor, mevki ve yetki üzerinden ödüllendiriyor. Bazılarımız ofislerde çalışıp karar alırken daha çok ücret alıp daha çok mevki sahibi oluyor. Başkaları ise daha vasıfsız işlerde çalışarak, itaatkar, daha az pozisyona sahip ya da hiç pozisyonu olmadan, daha az para alarak daha az yetkiye sahip bir şekilde çalışıyor. Kısacası bu örgütlenmelerimiz insanların tüm kapasitelerini kullanabileceği külfetli işleri adaletli bir şekilde paylaştığı işler sağlayarak sınıfsal bölünmeleri azaltmak yerine, çoğu kez şirket tipi ilişkilere sahip. Burada dikkate alınması, hatta kabul edilmesi gereken stratejik problem arzuladığımız normları ve sınıfa ilişkin değerlerli bu projelerin içine katmaktır.

Hayatı tüm açılardan değiştirmenin asıl ihtiyaç olduğu belli -bu özette oldukça yüzeysel olarak değinilen bir öncelik. Buna bağlı olarak Parecon için bir başka stratejik gereklilik ise eylemliklerimizi her birinin otonom yapısını göz önünde bulundurarak dayanışma ile birleştirmeye yönelik bir yaklaşım geliştirmektir.

Hareketler farklı önceliklere ağırlık verirler çünkü insanlar ırk, cinsiyet, sınıf, cinsellik gibi pek çok farklı faktöre bağlı olarak farklı koşullara katlanmak zorundalar. Bunun ardılı olarak yönelimlerdeki bu çeşitlilik, hayatın her alanında sağladığı gemişlik ve derinlik açısından iyidir. Ancak gerçek şu ki hareketler birbirlerine yardım etmiyor hatta birbiriyle rekabet ediyor ve başarmak için hayati olan her bir hareketin diğerleriyle olan beraberliğinin önüne geçiyor.

Farklı gündemler gelişmek, güven kazanmak, odaklanmak ve liderlik edebilmek için alana ihtiyaç duyar. Herkesin hissettiği öncelikleri unutmasını söyleyerek dar bir programın arkasına sıkıştırmaya çalışarak bir beraberlik yaratamazsınız. Ancak insanlar otonom hareketler içinde apayrı kişiliklere ve farklı önceliklere sahip olmakla birlikte kazanmak için bu farklı hareketler, her bir hareketin diğerlerinin gücünden ve karakterinden faydalanabilmesi anlamına gelen, geniş bir ortaklığa da ihtiyaç duyar. Dayanışma duygusunu büyüten yollar bulurken çeşitlilik ve otonomiye saygı duyarak bu problemi çözmeliyiz.

Sonuçta herkes baskıların tümüne karşı, ama karşılıklı dayanışma ile mücadele ederken farklı deneyimlere sahip, farklı tabanlardan gelen insanlar şüphesiz baskının bir şekline daha çok odaklanacaktır. Çeşitliliği koruyan birlikteliğe yönelik bir diğer önemli adım da daha geniş hareketlerin küçük yapılara yardım etmesi, ekonomik olarak daha güçlü örgütlerin küçük yapılara yardım etmesi ile mümkündür- açıkça ve kaynaklarla olduğu gibi halk kitleleriyle, hareketlerden bir hareket geliştirerek, böyle bir dayanışmayı mümkün kılacak bir örgütlü ortaklığı geliştirmektir.

Şu sürekli tekrarlanan bir nakarattır- “Siz solcular neden yandaşlarımıza konuşuyorsunuz?” Maalesef bunu yapan bazı kimseler, ne düşündüğünü bilmediğimiz, belki de bizim söylediklerimize katılmayacak olan, hatta saldırgan tavırlar gösterebilecek olan kimselere kendimizi anlatmak kolay olmadığı için böyle yapıyor. Ancak solcuların genelde solda olmak isteyen ya da solda olan insanlara konuşmalarının açıklaması çoğunlukla şöyle yapılır- solun sesinin, mesajlarına kulak vermeyen insanlar tarafından duyulabilecek kadar yüksek olmaması. Çünkü bizim medyamız hala çok zayıf, biz tüm gücümüzle bağırduğumuzda dahi ancak zaten bizi dinleyen insanlara ulaşabiliyoruz.

Oldukça bilgili katılımcılardan oluşan çoğunlukçu bir hareket yaratmak için pareconcu bir taahhütün bir başka gerekliliği ise, bizimle aynı tonda olmayan daha geniş bir kesimle iletişim kurabilmeyi, aynı zamanda zaten bizi destekleyenler arasında karşılıklı bir takas uygulamasını geliştirmektir.

Şu anda var olan alternatif medyayı güçlendirip, destekleyip genişletirken, ana akım medyayı da baskılamalıyız- Ama bu iki görevin dışında solun, sol yorumlara, analizlere gündemlere ve vizyonlara bütün nüfusun önünde yer verecek ve insanların var olduğumuzu öğrenmek için bile köşe bucak aramalarının önüne geçmeli ve görünür olmak için kitle iletişim mekanizmalarını ele geçirmesi gerekmektedir.

Hareketin ihtiyaçlarının başka bir ekseninde biliyoruz ki para toplumunda oldukça önemli, ancak farkındaymış gibi görünmediğimiz başka bir husus ise para sol için de önemli. Nereden geliyor? Nasıl kazanılıyor? Bir kaç kişiye fayda sağlarken bir çoğunu zarara mı uğrattıyor? Yeterince var mı? Bir çok solcu bu sorulara cevap veremez çünkü bu konu çok önemli bir tabudur. Etkinliklerin, projelerin, eylemlerin bütçelerinin nasıl oluşturulduğuna dair, ayrılan bütçenin nasıl dağıtılacağına dair makaleler arayın. Çoğunlukla bulamazsın. Çok büyük bir sessizlik vardır.

Parayı nasıl elde ettiğimiz ve nasıl kullandığımızı görmezden gelmek, solun marjinal paralarının kontrolünü tekelleştirenlere fayda sağlayan çıkmaz bir yaklaşımdır. Pareconcu amaçların bir başka gerekliliği de değerlerimizle ve arzularımızla tutarlı olan bir finansal işleyiş geliştirmemiz gerektiridir.

Elbette gelecekteki hareketler ilham verecek, güçlendirecek, ihtiyaçları karşılayacak, arzularımızı canlandıracak... hayatlarımızı zenginleştirecek. Elbette insanlar yerlerini bulduktan sonra, bu yola baş koyacaklar. Yine de geçtiğimiz bir kaç on yılda milyonlarca insan sola yaklaşmış birçok etkinlikte ve projede yer almış ve sonrasında çekilmiştir. Gelecekteki hareketler daha farklı olmak zorunda.

İnsanların neden politik muhalefete ve aktivizme tutunmadığının bir çok sebebi var. Özellikle, hareketin uzun vadede süreklilik ve adanmışlığını koruyarak devam etmesi için katılanları yormak yerine canlandırmalı, onların hayatlarını zayıflatmak yerine güçlendirmeli, üyelerini inkar etmek ve hatta onlarla dalga geçmek yerine onların ihtiyaçlarını karşılamalı. Bir harekete katılıp yalnızlaşmak hareketin büyümesine yardımcı olmaz. Bir harekete katılmak ve daha az gülmek daha geniş çapta ve daha güçlü hareketleri getirmez.

Bu yüzden geleceğe giden yolda, hareketlerimizi her türden zemine uygun hale getirmeliyiz. Bir hareket inşa etmek elbette bir çok zorluğu barındırmakta ama bir hareketi mümkün olduğu kadar zengin, çeşitli ve tatmin edici hale getirmeye çalışmak yerine sağırlandırmak pek mantıklı değil.

Hareketimizin hiç bir üyesini kaybetmemeliyiz – daha basit stratejik bir gözleme sahip miyiz? Bu demek oluyor ki, herkesi ötelerken yalnızca çok az birkaçını kendine katan toplumsal ilişkilerden ko-

puk, örtük hayat tarzları ve sadece uzun toplantılar yapmak yerine, harekete katılımı farklı hayatların bütünlüklü katılımını sağlayarak yapmalıyız.

Bizler dünyayı daha az baskıcı ve daha özgürlükçü hale getirmek için mücadele ediyoruz. Kazanmak istiyorsak bunu öncelikle kendi hareketlerimiz için yapmalıyız.

Anarşist Kütüphane

Michael Albert
Parecon ve Hareketin İnşası
29.09.2008

Parecon & Movement Building, Anarşist Ekonomi Tartışmaları - 1, Meydan Gazetesi
Çeviri: Özgür Oktay

Çevirenin Notu: **Parecon**, *Katılımcı Ekonomi için Michael Albert'in önerdiği İngilizce kısaltma. Yaşamın diğer alanlarında devrimci bir dönüşüm ve bu dönüşüm ile tutarlı bir adalet konusunda ısrarlı oldukları için bu ekonomik modeli öneriyorlar. Temel değerleri, adalet, dayanışma, çeşitlilik ve katılımcı öz-yönetim. Araçları ise, kendi kendine karar alan işçi ve tüketici konseyleri; dengelenmiş iş kompleksleri; topluma yararlı işlerin karşılığının zaman, yoğunluk ve külfete göre ödenmesi; ve katılımcı planlama.*

Devrimci Sınıf-Mücadelesi Anarşizmini savunan Wayne Price, örgütlü anarşist komünist geleneğe dayanarak tek bir model dayatmak yerine devrimci mücadelelerin zamana ve coğrafyaya göre kendi ekonomik modellerini yaratacağını savunuyor. Otorite, hiyerarşi ve sömürünün tüm biçimlerine karşı olan anarşizmin ekonomik değerleri, kolektif ve kooperatif üretim, ihtiyaca göre ve merkezsiz planlama ve öz-yönetim. Bölgelerin ve hatta komünitelerin (daha küçük toplulukların) mümkün olduğu kadar kendilerine yeterli olduğu merkezsiz bir federasyon sistemi öngörüyor.

Michael Albert, 1991 yılında Robert Hahnel'le beraber yazdıkları Katılımcı Ekonominin Ekonomi Politikası kitabıyla, kapitalizm dışı bir ekonomik sistemin tanıtımını yaptı. Bu kitap sonrası (ve öncesi) benzeri ekonomik fikirlerinin büyük bir çoğunluğunu, 1986'da Lydia Sargent beraber kuruculuğunu yaptığı Z Communications medya grubuna bağlı Z Magazine ve zellikle Z Net'ten yayımladı. 1990 sonrasında küresel çapta yaygınlaşan kapitalizm karşıtı hareketlerden Katılımcı Ekonomi düşüncesini ayıran, kapitalizmin yerine ne koyulabileceğini somut olarak öneriler geliştiren bir düşünce olmasıydı.

Alternatifin şimdi kurulmasına yönelik yöntemler ortaya koyabilmesi, 2008'de ortaya çıkan büyük ekonomik kriz döneminde, bu düşüncüyü toplumsal muhalefetin gündemine tekrar soktu.

Tabi ki, bu gündem sadece Katılımcı Ekonomi ile sınırlı değildi. Farklı coğrafyalardan birçok muhalif çevre, grup ve örgüt, yerel ve küresel bazda gündemdeki bu tartışmalara katkı sundu. Bu ekonomik model tartışmalarının, ekonomik krizle beraber hız kazanmasındaki en önemli nokta, kapitalist olmayan bir ekonomi biçimine ihtiyaçla alakalıydı. Kapitalistler ve devletler, krizden kendi avantajlı konumlarıyla çıkmanın peşindeyken, toplumsal muhalefetin bu tartışmalara yoğunlaşması aynı zamanda bir gereklilikti.

Tekrar gündeme gelen Katılımcı Ekonomi, bu kez ilk ele alındığından farklı bir noktada da değerlendirildi. NEFAC'tan Wayne Price'ın öneriye ilişkin eleştirileriyle, Katılımcı Ekonomi Tartışmaları çok da verimli bir seyirde devam etti.

Yapılan tartışmaların teorik soyutlamalarla dolu, yaşamdan uzak, entelektüellere hitap eden tartışmalar olmayışı; yapılan tartışmaların somut hedeflerine ve Albert ve Price'ın bu hedefler doğrultusundaki somut mücadele pratiklerine dayanıyor.

Bu alanda ilgi çeken iki görüş olan Michael Albert ve Robin Hahnel'in Parecon modeli ve Wayne Price'ın Devrimci Sınıf-Mücadelesi Anarşizmi arasında yürütülen tartışmayı inceledik. Bu bağlamda, Michael Albert'in Parecon ve Hareketin İnşası başlıklı makalesini, bu tartışmalara bir başlangıç olarak seçtik.

tr.anarchistlibraries.net